

A KÚRIA
v é g z é s e

Az ügy száma: Kpk.IV.39.060/2025/3.
A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke
Dr. Balogh Zsolt előadó bíró
Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró
Dr. Farkas Attila bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin bíró
A felperes: felperes
(cím1)
A felperes képviselője: Fehérné dr. Bárdos Alíz ügyvéd
(cím2)
Az alperes: Kórós Község Önkormányzata
(cím3.)
Az alperes képviselője: Dr. Barabás Zoltán ügyvéd
(cím4.)
A per tárgya: eljáró bíróság kijelölése
A felterjesztő bíróság neve és az ügy ügyszáma: Pécsi Törvényszék
102.K.700.041/2025/15.

Rendelkező rész

A Kúria eljáró bíróságnak a Siklósi Járásbíróságot – mint polgári ügyekben eljáró bíróságot – jelöli ki és utasítja az eljárás lefolytatására.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A kijelölés iránti kérelem alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alapügy felperese, mint állatvédő egyesület és az alperesi önkormányzat között 2017. február 23. napján megállapodás jött létre, amely alapján az alperes, mint a egyéb érdekelt1 (a továbbiakban: állatotthon) tulajdonosa és működtetője kötelezettséget vállalt arra, hogy befogadja és ellátja a felperes által az állatotthon telephelyére beszállított kutyákat és macskákat. A felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy lehetőségeihez mérten állateledel adománnyal vagy pénzadománnyal támogatja az állatotthon fenntartását és működtetését.

[2] Az alperes 2019. szeptember 11. napján azonnali hatállyal felmondta a megállapodást és felszólította a felperest, hogy nyolc napon belül intézkedjen az összes állatának elszállításáról az állatotthon területéről és település1 közigazgatási területéről, ellenkező esetben intézkedik, hogy az állatotthon SZMSZ szerinti díjszabása kiszámlázásra és behajtásra kerüljön tőle.

[3] A felperes az állatok egy részét elszállította, a fennmaradó állatokról az állatotthon a továbbiakban is huzamosabb, pontosan meg nem határozott ideig gondoskodott.

[4] Az alperes megbízásából eljáró polgármesteri főtanácsadó 2018. március 29. napján kelt elektronikus levélben tájékoztatta a felperest, hogy nem fizette meg az állatotthon SZMSZ-ében rögzített évenkénti, 45.000,- Ft/eb hozzájárulást 2017 és 2018 évre, és kérte annak rendezését.

[5] Az alperes polgármestere 2024. május 17. napján 1/2024. (V.17.) szám alatt utasítást adott a egyéb1 egyik munkavállalójának arra, hogy a felperes alperessel szemben fennálló tartozásainak behajtása érdekében „a szükséges lépéseket tegye meg, az inkasszó rögzítését kezdje meg”. A felperes bankszámlájáról 2024. május 22. napján az alperesi hatósági átutalás alapján 1.037.747,- Ft-ot vont le a pénzügyintézet.

[6] Ezen előzményeket követően a közjegyző a felperes kérelmére fizetési meghagyást bocsátott ki az alperessel szemben jogalap nélküli gazdagodás visszafizetése címén 1.037.747,- Ft és annak 2024. május 23. napjától számított késedelmi kamatai iránt. A fizetési meghagyás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

[7] A Siklói Járásbíróság előtt folyamatban volt polgári perben a felperes előadta, hogy az alperes jogszerűtlenül, jogalap és mindenféle megelőző eljárás lefolytatása nélkül nyújtotta be a felperes bankszámlájára az átutalási megbízást, amelyet a bank teljesített, így az alperes jogalap nélkül gazdagodott 1.037.7474,- Ft összeggel.

[8] Az alperes ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy az ebek tartásának költségei jelentős mértékűek voltak, több esetben felszólította a felperest a költségek megfizetésére és a kutyák elszállítására, azonban ennek a felperes nem tett eleget, így köztartozása keletkezett. A köztartozás adók módjára behajtandó kintlévőség, így a beszédést a polgármester utasításban rendelte el a helyi adóhatóságnál. A polgári perben az alperes hatásköri kifogást is előterjesztett.

[9] A Siklói Járásbíróság 2025. január 1. napján jogerőre emelkedett 3.G.20.340/2024/12. számú végzésével az eljárást hivatalból megszüntette, megállapította hatáskörének hiányát és a keresetlevelet áttenni rendelte a Pécsi Törvényszékhez. Végzésében kifejtette, hogy a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdésére tekintettel a törvényszék hatáskörébe tartoznak azok a közigazgatási perek és egyéb közigazgatási bírósági eljárások, amelyek elbírálását a törvény nem utalja a Kúria vagy az ítéltábla hatáskörébe. Rögzítette, hogy a Kp. 4. § (1) bekezdése szerint mi a közigazgatási jogvita tárgya, vizsgálta a közigazgatási tevékenység három fogalmi elemét és megállapította, hogy mindhárom fennáll a perbeli esetben.

A kijelölés iránti kérelem

[10] A Pécsi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumának eljáró bírói tanácsa 2025. május 27. napján hozott 102.K.700.041/2025/15. számú végzésében megállapította hatáskörének hiányát és az iratokat felterjesztése mellett a Kp. 15. § (1) és (3) bekezdése alapján kezdeményezte a Kúria hatáskörrel rendelkező bíróság kijelölésére irányuló eljárását.

[11] A Pécsi Törvényszék végzése kiemelte, hogy a peres felek többszöri felhívásával megkísérelte beszerezni a polgári perben az alperes által hivatkozott, véglegessé vált közigazgatási határozatot, illetve a megelőző eljárás iratanyagát. Ugyanakkor a benyújtott iratok alapján, továbbá a személyes meghallgatást követően azt állapította meg, hogy a felperessel szemben semmiféle hatósági eljárás nem volt folyamatban. Az alperes ellenkérelmében hatásköri kifogást terjesztett elő és állította, hogy az ügy közigazgatási bíróság elé tartozik, több utalást is tett arra, hogy a jegyző, illetve a képviselőtestület milyen hatásköröket gyakorolt. Így többek között hivatkozott az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávtv.) és Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) szabályaira.

[12] A bíróság megállapította, hogy a sérelmezett intézkedést, a hatósági átutalási megbízás kiadását nem a képviselő-testület és nem is a jegyző fogantatosította vagy rendelte el, továbbá a képviselő-testület, illetve a jegyző a felperes tekintetében semmiféle eljárást nem folytatott le, határozatot nem hozott.

[13] A végzés kiemelte, hogy az Ávtv. 48/A. § (3) és (4) bekezdése alapján ugyan az önkormányzat kötelező feladata a település belterületén a kóbor állatok befogása, de az a jogvita szempontjából nem irányadó, mivel az alperes nem kóbor állatok befogásáról és tartásáról gondoskodott, ugyanis az állatok tulajdonosa a felperes volt. A megállapodás felmondását követően pedig az ebek átregisztrálásra kerültek az állatotthon nevére.

[14] A bíróság álláspontja szerint, függetlenül attól, hogy az alperesi önkormányzat rendelkezik az Ávtv. alapján a kóbor állatok befogása tekintetében államigazgatási hatósági hatáskörrel, és ebből adódóan a befogás, elhelyezés és egyéb költségek megtérítése körében az állatvédelmi hatóság a felmerült költségek megtérítésére kötelezheti a kóbor eb ismertté vált tulajdonosát, az ügyben irányadó tényállás nem feleltethető meg ezen anyagi jogi szabályoknak.

[15] Hangsúlyozta, hogy a peres felek között létrejött magánjogi jellegű megállapodás megszüntetésre került, ezt követően a kutyák elhelyezésével, a kutyákkal kapcsolatos költségekkel összefüggésben merült fel a mellérendelt felek között elszámolási vita, amely során az alperes mindennemű hatósági eljárás lefolytatása nélkül bocsátott ki inkasszót, és hatósági átutalási megbízás útján vont le a felperes számlájáról pénzüsszegeket. A Kp. 4. § (1) bekezdésének a perbeli tényállás nem feleltethető meg tekintettel arra, hogy az alperes ugyan közigazgatási szerv, de az általa lefolytatott tevékenység nem közigazgatási jog által szabályozott, éppen ezért a felek jogvitája nem minősül közigazgatási jogvitának.

A Kúria döntése és jogi indokai

[16] A hatásköri összeütközés feloldásához a Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy jelen esetben a Kp. szerinti közigazgatási jogvitáról van-e szó, fennállnak-e a közigazgatási per

indításának feltételei, s így közigazgatási bíróság rendelkezik-e hatáskörrel az ügy elbírálásához.

[17] A Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa mindenekelőtt kiemeli, hogy a Kp. 4. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező (3) bekezdés szerinti cselekményének, vagy a cselekmény elmulasztásának (a továbbiakban együtt: közigazgatási tevékenység) jogszerűsége. Ez alapján a közigazgatási tevékenységnek három (konjunktív) fogalmi eleme azonosítható. Az első az, hogy a tevékenységet közigazgatási szerv végzi, a második fogalmi elem a tevékenység közigazgatási jog általi szabályozottsága, a harmadik fogalmi elem pedig, hogy a közigazgatási tevékenység joghatást vált ki, azaz a közigazgatási tevékenység az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányul vagy azt eredményezi (a Kúria Kpkf.VI.39.649/2020/2., Kpk.40.726/2021/3., Kpk.IV.39.009/2024/3. számú döntései). A Kúria egységes gyakorlata szerint ez egyúttal azt is jelenti, hogy közigazgatási per indítására csak e fenti fogalmi elemek együttes fennállása esetén kerülhet sor, azaz a közigazgatási per megindítása nem korlátok nélküli.

[18] E korlátok részletes elemzése nélkül a Kúria eljáró tanácsa utal arra, hogy az nem vitás, hogy az alperesi önkormányzat és szervei főszabály szerint közigazgatási szervnek minősülnek, de ez egyúttal nem jelenti azt, hogy valamennyi esetben közigazgatási jogkörben jár el, hoz döntéseket, így esetről-esetre szükséges vizsgálni, hogy az adott jogviszonyban milyen szerepet töltött be, mivel egy önkormányzat magánjogi jogviszony alanya is lehet. A közigazgatási jogvita pedig csak a Kp. 4. § (1) bekezdésében rögzített fogalmi elemek és a kereseti kérelem között bírálható el.

[19] Jelen esetben a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak azt a kérdést kellett volna tisztáznia, hogy az alperesi inkasszó majd a felperes fizetési meghagyása jogszerű volt-e a jogalap nélküli gazdagodás visszafizetése és az ahhoz kapcsolódó késedelmi kamat jogcímén.

[20] A Pécsi Törvényszék tényállástisztázási kötelezettségének a szükséges mértékig eleget téve megállapította, hogy a felperessel szemben semmiféle hatósági eljárás nem volt folyamatban, az alperes közigazgatási hatáskört nem gyakorolt és így a Kp. alapján közigazgatási perrel támadható döntést nem hozott. A rendelkezésre álló iratok alapján a Kúria eljáró Tanácsa sem tudott illet megállapítani, sem az Ávtv.-ben sem az Mötv.-ben nevesített hatáskör gyakorlása nem képezte eljárás tárgyát az alperesi inkasszót megelőzően. A jogvita szempontjából fontos kiemelni, hogy az alperes polgármestere a felek között korábban létrejött magánjogi szerződés felmondása után intézkedett a vitatott összeg inkasszálásáról, a felperes pedig ezen összeg és kamatai fizetési meghagyás útján történő visszaszerzéséről. Továbbá a Kúria hangsúlyozza, hogy a felperes maga sem közigazgatási pert indított, hanem a fizetési meghagyása az alperes ellentmondása folytán alakult perré.

[21] Megjegyezendő, hogy amennyiben az alperes valóban hatósági jogkörben hozta volna meg döntését - az általa hivatkozott közjogi szabályok szerint, a szükséges jogszerű eljárás lefolytatását követően -, úgy felmerülhetett volna annak lehetősége, hogy a felperes azt közigazgatási perben vitassa. De akkor is csak az ágazati törvények és a Kp. szabályai szerint lett volna helye közigazgatási pernek az arra irányadó határidők és eljárási szabályok betartása mellett. Ahogyan a kijelölést kérő bíróság is hivatkozott rá, a felperes állatainak alperes általi ellátása az utóbb felmondott megállapodás alapján történt, nem pedig az Mötv. vagy az Ávtv. alapján. Erre tekintettel megállapítható, hogy a Kp. 4. § (1) bekezdésében rögzített fogalmi elemek nem teljesülnek, az alperes jelen esetben nem közigazgatási szervi minőségében járt el, hanem mint a megállapodás egyik résztvevője, továbbá hiányzik a közigazgatási jog általi szabályozottság is.

[22] Mindezen szabályokra és a felperes fizetési meghagyásából kialakult perre tekintettel megállapítható, hogy jelen negatív hatásköri összeütközéssel érintett ügyben a felperes nem közigazgatási pert indított, hanem kifejezetten polgári jogi igényt kívánt érvényesíteni a korábbi megállapodás felmondását követő jogvita keretében. Sem az alperes, sem a felperes nem jelölt meg olyan konkrét közigazgatási tevékenységet (cselekményt vagy annak elmaradását) amelyre tekintettel közigazgatási bíróság hatáskörrel rendelkezne. A Kúria joggyakorlata szerint, ha a keresetlevél alapján megállapítható, hogy az ügy más bíróság hatáskörébe tartozik, hivatalból kell vizsgálni, hogy rendelkezésre állnak-e azok az adatok, amelyek alapján az áttételére vonatkozó rendelkezés alkalmazható (a Kúria Kfv.IV.35.695/2017/8., Kpk.40.398/2021/3. számú döntései).

[23] A Kúria utal arra, hogy konkrét, erre irányuló kereseti kérelem hiányában nem nyitja meg a közigazgatási per lehetőségét csupán az, hogy az alperes utóbb arra hivatkozik, hogy az általa állított tartozásra a köztartozás végrehajtására vonatkozó szabályokat kívánta alkalmazni a magánjogi jogvitában, felhasználva közigazgatási szervi minőségét. Az eljáró bíróságnak abban kell döntenie, hogy az alperes követelése, majd az alperesi inkasszó és a felperesi fizetési meghagyás jogszerű volt-e, a felek közötti magánjogi szerződésből következően. A rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése az eljáró bíróság feladata.

[24] Mindezek alapján a Kúria úgy ítélte meg, hogy a kereseti kérelem elbírálására a Siklói Járásbíróság – mint polgári ügyekben eljáró bíróság – rendelkezik hatáskörrel. Erre tekintettel a Kúria a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 31. § (3) bekezdése és a Kp. 15. § (3) bekezdése alapján eljáró bíróságnak a Siklói Járásbíróságot jelölte ki és utasította a szükséges eljárás lefolytatására. A fizetési meghagyás ellentmondása folytán kialakult perben a kijelölt bíróságnak kell meghatározni a további eljárási teendőket a vonatkozó törvények alapján, a Kúria ebben a kérdésben – az eljáró bíróság kijelölése tárgyban hozott döntésében – nem foglalhat állást.

Záró rész

[25] A kijelölés tárgyában a Pp. 31. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 15. § (5) bekezdése alapján a Kúria a felek meghallgatása nélkül határozott.

[26] A Kp. 15. § (4) bekezdése értelmében, ha a hatásköri összeütközés a közigazgatási ügyben eljáró bíróság és más bíróság között merül fel, a kijelölés tárgyában a Kúria öttagú tanácsban dönt. Erre tekintettel az ügyben öttagú tanács járt el.

[27] E végzés elleni jogorvoslatot a Kp. 112. § (2) bekezdés második mondata zárja ki.

Budapest, 2025. július 1.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke,

Dr. Balogh Zsolt s.k. előadó bíró,

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró,

Dr. Farkas Attila s.k. bíró,

Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő